

Ресурс самоосвітньої діяльності актуалізується при включенні студента в діяльність. Студент проходить через послідовність ситуацій, близьких до реальності, які вимагають від нього все більше компетентних дій, оцінок, рефлексії досвіду, що набувається, тобто через процес, який досліджується.

Актуалізація являє собою процес переходу потенційних можливостей у дійсні на основі нарощування внутрішніх сил за рішенням освітніх ситуацій, добровільного прийняття на себе відповідальності за результати професійно- особистісного розвитку. Необхідно підкреслити, що професійна діяльність людини не зумовлена на весь період його професійної кар'єри і передбачає необхідність безперервної освіти та самоосвітньої діяльності.

Реалізації концепції актуалізації самоосвітньої діяльності студента сприяють:

- збагачення знань (нормативно-правових, спеціальних, гуманітарних) на основі вивчення студентами міжнародних, українських декларацій, законів, прийнятих у процесі обґрунтування змісту Болонського процесу; наукових оглядів, дискусійних обговорень проблеми у періодичних виданнях, засобах масової інформації в контексті теорії самонавчання у сфері вищої професійної освіти при переході на кредитно-модульну систему організації навчання;

- використання авторської технології, яка передбачає участь студента в ролі суб'єкта її розробки та рефлексії;

- науково-методичне забезпечення процесу актуалізації ресурсу самоосвітньої діяльності студента в кредитно-модульній системі організації навчання комплексом навчальних програм предметів із зазначенням мети предмета, простору дослідження, основних теоретичних розділів, тем дослідних і проектних завдань для самоосвітньої діяльності з термінами їх виконання, переліком основної та додаткової літератури.

Актуалізація ресурсу самоосвітньої діяльності студента призводить до формування його самоосвітньої компетентності.

О.В. Дикань

ІНТЕГРАТИВНО-ЦІЛЬОВЕ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ

Створення і безперервний розвиток якості освіти є складною і системною проблемою, оскільки поряд з вирішенням завдань поліпшення матеріально-технічної бази освітніх закладів, підготовки педагогічних кадрів, удосконалення нормативно-правової бази, оновлення змісту освіти передбачає вдосконалення управління освітніми системами, проектування інноваційних процесів, впровадження більш ефективних форм і технологій підвищення якості отримуваних результатів.

Розвиток людини в освіті відбувається згідно з об'єктивними законами. Однак суб'єкти освіти не розвивають ті чи інші якості людини, а цілеспрямовано впливають на їхній розвиток. Визначаючи можливості людського розвитку, освіта стає головною відтворювальною функцією соціальної структури суспільства, відіграє значну роль у створенні умов для самовизначення та задоволення освітніх потреб людини, входить до складу основних пріоритетів суспільства і держави.

У зв'язку з цим, можна назвати основні тенденції розвитку освіти, які обумовлені змінами структури українського суспільства в останні десятиліття:

- зміна вектора політики в галузі освіти, яка проявляється через направляючу та регулюючу діяльність держави;
- інтеграція у вітчизняній освіті європейських тенденцій з самобутністю української культури, що обумовлена участю України в Болонському процесі;
- розширення спектра джерел фінансування освіти, що відбиває легалізацію неформальних норм у вигляді розвитку платної освіти, спонсорства тощо;
- регіоналізація освіти, що створює можливості для включення внутрішніх потенціалів саморозвитку регіонів у процес модернізації освітніх системи на основі інституційного різноманіття;
- перетворення діяльності освітніх установ і організацій, зокрема диверсифікація освітніх програм, розвиток платних освітніх послуг, формування органів самоврядування, реструктуризація мережі освітніх закладів і систем управління;
- зростання суспільних та індивідуальних витрат на освіту, орієнтація людини на безперервну освіту, оволодіння інформаційними технологіями, створення умов для вияву індивідуальних здібностей особистості.

Таким чином, якість освіти визначаємо як здатність освітньої системи (національної, регіональної, муніципальної чи інституціональної) задовольняти встановлені і прогнозовані потреби держави і суспільства в ефективному і всебічному розвитку людини, забезпечувати умови для самореалізації людини у навчальній, професійній та побутовій діяльності. На підставі теоретичних уявлень про освіту людини виділяють чотири складові якості освіти: якість освіти як системи, якість освіти як процесу, якість освіти як цінності, якість освіти як результату.

Якість освіти як системи відображає доступність, безперервність і відкритість освіти. Якість освіти як процесу складається з таких компонентів: умови реалізації освітніх програм різного рівня і спрямованості, ресурсне забезпечення освітніх процесів (кадрові, фінансово-економічні, матеріально-технічні, навчально-матеріальні, інформаційні), професійна компетентність педагогічних і науково-педагогічних кадрів, ефективні засоби навчання і виховання. Якість освіти як цінності визначається: затребуваністю освіти з боку населення,

збереженням традицій, відтворенням необхідних кадрів. Якість освіти як результату передбачає: результати засвоєння освітніх програм різного рівня і спрямованості, зниження правопорушень серед населення, збереження здоров'я учнів, задоволеність потреб різних груп населення в освітніх послугах, забезпеченість трудовими ресурсами.

О.І. Зоріна, Д.С. Гончаренко

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ СИТУАЦІЙНИХ ВПРАВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Для покращення засвоєння лекційного матеріалу студентами необхідно застосовувати сучасні методики навчання. Одним із таких методів є ситуаційні вправи.

Ситуаційні вправи, ще їх називають кейсами, – це розповідь про реальну проблему, яка виникла на підприємстві або окремому його підрозділі, з описом фінансового стану, основних видів діяльності та іншої важливої інформації.

Такий вид навчання передбачає колективне обговорення проблеми, залучення до роботи усієї групи, застосування методу «мозкового штурму» і, як наслідок, знаходження найкращого варіанта вирішення завдання.

Студенти мають змогу відчувати себе на місці керівника, від рішення якого може залежати робота підприємства. Це стимулює їх приймати самостійні рішення та чітко формулювати свою відповідь.

Процедура проведення заняття за методом ситуаційної вправи передбачає такі етапи: ознайомлення студентів із текстом кейсу; організація обговорення кейсу; управління дискусією; оцінювання учасників дискусії; підбиття підсумків дискусії.

Такий різновид вправ дозволяє викладачеві взаємодіяти з усією групою, краще познайомитись з кожним студентом окремо. Студенти, у свою чергу, мають можливість проявити свої здібності та знання.

Метод ситуаційних вправ є досить поширеним у всьому світі та ефективним для вдосконалення навичок критичного мислення і вирішення проблем, що дозволяє студентам краще засвоювати теоретичну інформацію. На прикладі ситуаційних вправ студенти можуть вирішувати проблеми, близькі до реальних, які виникають на підприємствах, і застосовувати свої знання на практиці. Це дозволяє говорити про можливість підвищення ефективності навчального процесу.